

Intrigues a l'Orfeó

SEGLE XX 'La casa dels cants' està ambientada al Palau de la Música del segle passat

La novel·la no podia haver sortit en una època més convulsa per a la història del Palau de la Música Catalana, el marc en què es desenvolupa l'acció. Al llibre, acaba de produir-se un canvi en la direcció de l'Orfeó Català. En Marc Ayats, el nou director, de seguida s'enamora d'una de les cantaires, l'Olga Vilorbí. La noia té un fantasma particular: la seva germana bessona, la Clara, morta en el moment de néixer. Primer és una estranya figura de fum, que apareix tot d'una (i que marxa com ha vingut); després, un acord espuri en el *Tristany* de Wagner, "esgarriatós [...]", tan dissonant com la situació d'Europa". Uns quants dies després, cau una de les escultures... Diversos fenòmens parapsicològics relacionen els dos protagonistes, que aniran entenen a poc a poc la influència que la bessona exerceix, encara, damunt l'Olga, entre moltes altres coses. L'olor —apegalosa, inquietant— que impregna, en tot moment, la narració és la del gessamí.

No sóc gaire donat a aquesta mena de novel·les. Més aviat em fan arrufar el nas. Però, a banda d'un argument que recolora en les qüestions parapsicològiques, la novel·la de Nogué té ingredients atractius. L'estil és sobri, ajustat. L'ampli coneixement musical de l'autora —té el títol de professora de piano al Conservatori

Celebració dels Jocs Florals al Palau de la Música Catalana, el primer terç del segle XX

del Liceu i va ser cantaire de l'Orfeó Català durant onze anys— ens va proporcionant detalls interessants del moment en què es construeix el Palau. El títol, *La casa dels cants*, és degut al poeta Joan Maragall, un dels personatges reals que, ni que sigui d'esquiltada, apareix en aquesta novel·la. **JORDI LLAVINA**

La casa dels cants
Maria Rosa Nogué
Barcanova, 2010.
★★★★★

Oda i rèquiem a la Pàtria

ASSAIG Ruiz-Domènec reflexiona sobre els acords i desacords entre Catalunya i Espanya

La concepció de l'Estat és l'origen de les dificultats polítiques de Catalunya dins d'Espanya. Així ho creu José Enrique Ruiz-Domènec. Com molta altra gent. La singularitat d'aquest medievalista de la UAB nascut a Granada és que hi reflexiona en clau historiogràfica postmoderna, i amb cert ganxo narratiu a *Catalunya, Espanya. Acords i desacords*. Amb referències a les èpoques medievals i moderna, l'autor fa una incursió al

món contemporani per analitzar de quina manera la història s'entrellaça a Catalunya i Espanya des de l'*Oda a la Pàtria* del 1833 fins a l'últim Estatut.

De la Revolució Industrial als Jocs Olímpics, tots els moments històrics es poden llegir en clau d'acords i desavinences. Però mai de trencament. Fins que la majoria d'Aznar i el renaixement d'ERC situen el socialisme català i el pujolisme davant d'un fet consumat del qual no prendran

consciència fins al 2010: l'eclipsi de les relacions entre Catalunya i Espanya, pendent del rèquiem que tanqui el cicle obert per l'oda del romanticisme nacionalista. **MARC ANDREU**

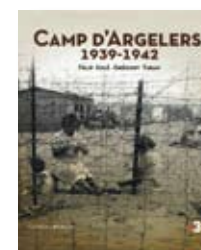
Catalunya, Espanya.
J. E. Ruiz-Domènec
La Magrana, 2011
★★★★★

NOVETATS EDITORIALS

Camp d'Argelers (1939-1942)

Felip Solé
Grégory Tuban
TVC / Cossetània, 2010
★★★★★

QUI: L'any 2009, Felip Solé va dirigir el documental *Camp d'Argelers*. Ara, ha adaptat aquelles imatges al paper amb l'ajuda de Grégory Tuban, periodista especialitzat en l'exili republicà espanyol a França.

QUÈ: El camp de refugiats d'Argelers, a la Catalunya del Nord, ha esdevingut una icona en la memòria col·lectiva de la postguerra. El llibre explica el dia a dia de la vida al camp des de principi de l'any 1939 fins a la proclamació de la III República de Vichy.

NO US PERDEU... el testimoni dels qui van patir les condicions infrahumanes del camp. El llibre, a més, inclou una cinquantena de fotografies de l'època que il·lustren la duresa dels relats.

Mirades furtives

Sonallah Ibrahim
Edicions de 1984, 2010
★★★★★

QUI: Sonallah Ibrahim, periodista egipci i membre del Partit Comunista, va ser empresonat pel Govern de Nasser, entre el 1959 i el 1964. Les seves novel·les són un bon retrat de la societat egípcia del segle passat.

QUÈ: En aquesta novel·la l'autor viatja fins al Caire de 1948, on la vida transcorre davant els ulls d'un nen de deu anys. A través de la seva mirada innocent, Ibrahim fuga en la memòria passada i present del país.

NO US PERDEU... els paral·lelismes que l'obra permet establir entre l'Egipte de 1948 i la situació actual. En espera dels efectes de les revoltes recents, el llibre constata la nul·la evolució democràtica del país.

Gitana al sol

Rosita Forbes
Editorial Almuzara, 2010.
★★★★★

QUI: Rosita Forbes, escriptora anglesa nascuda el 1893, va ser una de les grans aventureres del segle passat. Va visitar tots els continents i el relat dels seus viatges va entusiasmar els lectors britànics.

QUÈ: En aquesta autobiografia l'autora retrata com va viure el període d'entreguerres arreu del món. Hi explica la seva experiència en llocs tan diferents com Chicago i el Sàhara, i on va conèixer gent de diversa condició, des de reis i caps d'estat, fins a obrers i indígenes.

NO US PERDEU... aquest relat exòtic, a mig camí entre la crònica històrica, la intriga i el glamur. Rosita Forbes es recrea en les anècdotes d'un vida d'autèntica acció.

Tarradellas, testigo de España

Jesús Conte
Destino, 2011
★★★★★

QUI: Jesús Conte, cap de premsa de la Generalitat entre el 1998 i el 2003, ha rastrejat els documents que el president Josep Tarradellas va llegir al monestir de Poblet i n'ha seleccionat el més significatiu.

QUÈ: El llibre és el resultat de l'anàlisi de l'arxiu Tarradellas, que conté més de dos milions de pàgines sobre la Segona República, la guerra, el franquisme i la Transició.

NO US PERDEU... els extractes de les cartes que el president va intercanviar amb polítics com Juan Negrín, Indalecio Prieto, Lluís Companys, Adolfo Suárez, Felipe González, Jordi Pujol, François Mitterrand i artistes de la talla de Pablo Picasso i Joan Miró.

EN QUATRE PREGUNTES

Maria Carme Roca

"La història de Catalunya té herois molt literaris"

L'EMPÚRIES GREGA del segle IV aC acull els personatges de la novel·la *Escollida pels déus*, el darrer llibre de Maria Carme Roca. El relat s'articula al voltant del naixement d'una nena, fruit d'un amor prohibit.

La seva anterior novel·la estava ambientada a la Barcelona romana, què l'ha portada, ara, a Empúries? Volia retratar el món preromà, el període en el qual les tribus ibèriques de l'Empordà comencen a enfrontar-se amb els primers colons grecs. Tenia ganes d'ambientar la meua història a *Empòrion*, que es pot considerar la primera ciutat del nostre país.

Com a historiadora, quin és el grau d'exigència que s'imposa en escriure novel·les d'aquest tipus? Respecto la història i em prenc molt poques llicències. En aquest darrer cas, m'agrada fer breus aclariments al final de la novel·la.

Vostè és historiadora, especialitzada en l'època moderna, però en canvi ha escrit novel·les ambientades en èpoques molt més remotes. Com que m'apassiona la història en el sentit més ampli, tinc l'excusa perfecta per endinsar-me en altres temps que potser no conec tant. És veritat que he anat retrocedint de manera gradual, però em sembla que ara ja he arribat al límit.

La gran majoria dels seus llibres situen l'acció a Catalunya. Hi ha una voluntat de reivindicar el passat del nostre país? Sí, del tot. M'agrada reivindicar fets o personatges nostrats que de vegades fins i tot cal rescatar de l'oblit. La nostra història té personatges que poden ser molt literaris i espectaculars. **ORIOL GRACIA**